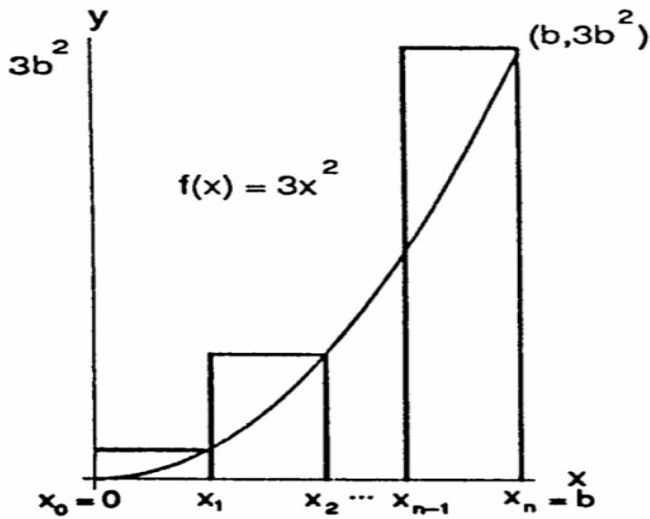

חשב את השטח שבין גרף הפונקציה $y = 3x^2$ וציר ה- x , על האינטרוול $[0, b]$, באמצעות סכום רימן.

פיתרון:

נחלק את האינטרוול $[0, b]$ ל- n תת-אינטרוולים שווים.

רוחבו של כל תת-אינטרוול הוא Δx , ואם כך $\Delta x = \frac{b-0}{n} = \frac{b}{n}$. מאחר שהקצה השמאלי של האינטרוול הוא $x_0 = 0$, מתקבל

$$x_1 = \Delta x, \quad x_2 = 2\Delta x, \quad x_3 = 3\Delta x, \dots, x_k = k\Delta x, \dots, x_{n-1} = (n-1)\Delta x, \quad x_n = n\Delta x = b$$

x_k הוא קצהו הימני של תת-האינטרוול ה- k , ולכן $f(x_k)$ הוא גובהו של המלבן ה- k (מתוך n מלבנים שהתקבלו - ראה ציור). רוחבו של כל מלבן הוא Δx , ולכן שטחו של המלבן ה- k הוא $A_k = f(x_k) \cdot \Delta x$. נרשום זאת באופן מפורט:

$$A_1 = f(x_1) \cdot \Delta x = 3x_1^2 \cdot \Delta x = 3(1 \cdot \Delta x)^2 \cdot \Delta x = 3(1)^2 \cdot (\Delta x)^3$$

$$A_2 = f(x_2) \cdot \Delta x = 3x_2^2 \cdot \Delta x = 3(2 \cdot \Delta x)^2 \cdot \Delta x = 3(2)^2 \cdot (\Delta x)^3$$

$$A_3 = f(x_3) \cdot \Delta x = 3x_3^2 \cdot \Delta x = 3(3 \cdot \Delta x)^2 \cdot \Delta x = 3(3)^2 \cdot (\Delta x)^3$$

·
·
·

$$A_k = f(x_k) \cdot \Delta x = 3x_k^2 \cdot \Delta x = 3(k \cdot \Delta x)^2 \cdot \Delta x = 3(k)^2 \cdot (\Delta x)^3$$

·
·
·

$$A_n = f(x_n) \cdot \Delta x = 3x_n^2 \cdot \Delta x = 3(n \cdot \Delta x)^2 \cdot \Delta x = 3(n)^2 \cdot (\Delta x)^3$$

נסכום כעת את שטחי n המלבנים, תוך שאנו זוכרים כי $\Delta x = \frac{b}{n}$:

$$\begin{aligned} S_n &= \sum_{k=1}^n f(x_k) \cdot \Delta x = \sum_{k=1}^n 3k^2 \cdot (\Delta x)^3 = 3(\Delta x)^3 \cdot \sum_{k=1}^n k^2 = 3 \left(\frac{b^3}{n^3} \right) \cdot \frac{n(n+1)(2n+1)}{6} = \\ &= \frac{b^3}{2} \cdot \frac{n(n+1)(2n+1)}{n^3} = \frac{b^3}{2} \cdot \frac{(n+1)(2n+1)}{n^2} = \frac{b^3}{2} \cdot \frac{2n^2 + 3n + 1}{n^2} = \frac{b^3}{2} \left(2 + \frac{3}{n} + \frac{1}{n^2} \right) \end{aligned}$$

קיבלנו נוסחה לסכום שטחי המלבנים S_n , כתלות במספרם n . שטח זה גדול כמובן מהשטח המבוקש שתחת הגרף $y = 3x^2$ (ראה ציור), אבל אם נשאף את מספר המלבנים לאינסוף, $n \rightarrow \infty$, ישאף רוחבו של כל מלבן לאפס, $\Delta x \rightarrow 0$, ואז תשאף גם השגיאה לאפס כי לא תישארנה "פינות בולטות":

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{b^3}{2} \left(2 + \frac{3}{n} + \frac{1}{n^2} \right) = \frac{b^3}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} \left(2 + \frac{3}{n} + \frac{1}{n^2} \right) = b^3$$